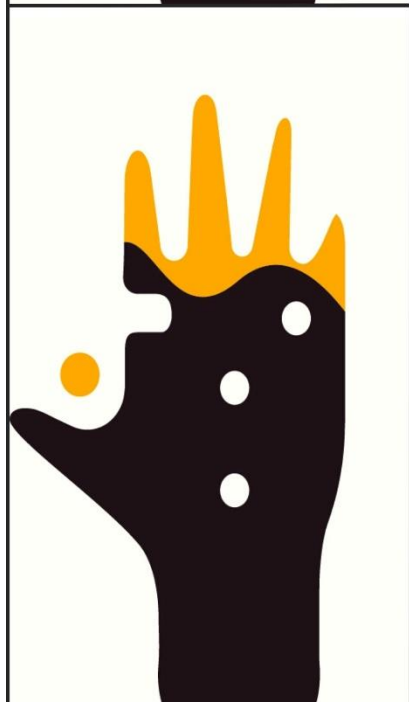
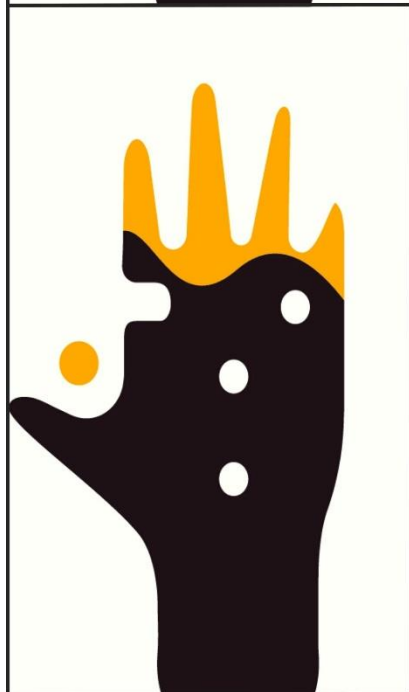
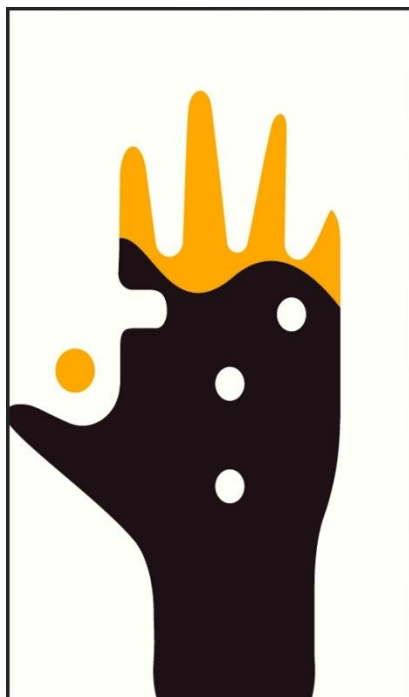

TAITEEN PERUSOPETUS

KÄSITYÖ
YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

OPETUSSUUNNITELMA
2021

taito
KÄSITYÖKOULU
KÄSSÄ

J • ENSUU

Sisällys

1 TAITO POHJOIS-KARJALA RY: KÄSITYÖN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA	3
1.1 Toiminta-ajatus	3
1.2 Arvot	3
1.3 Oppimiskäsitys.....	3
1.4 Työtavat.....	4
1.5 Toimintakulttuuri ja oppimisympäristö.....	4
1.6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	5
1.7 Toiminnan jatkuva kehittäminen	5
2 KÄSITYÖN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ	6
3 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE	7
3.1 Varhaisiän käsityökasvatus	8
3.2 Käsityön yhteiset opinnot.....	8
3.3 Yhteisten opintojen tavoitteet ja sisällöt.....	9
3.4 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet	11
3.4.1 Pukeutuminen	11
3.4.2 Esine- ja tekstiiliympäristöt.....	12
3.4.3 Palveluympäristöt.....	12
3.4.4 Rakennetut luonnonympäristöt.....	12
3.5 Käsityön teemaopinnot	12
3.6 Teemaopintojen tavoitteet ja sisällöt.....	13
3.7 Teemaopintojen opintokokonaisuudet	15
3.7.1 Pukeutuminen	15
3.7.2 Esine- ja tekstiiliympäristöt.....	15
3.7.3 Palveluympäristöt.....	16
3.7.4 Rakennetut luonnonympäristöt.....	16
3.8 Aikuisten käsityön opetus	17
4 OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET KÄSITYÖN OPETUKSESSA	18
5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	18
6 OPPIMISEN ARVIOINTI	18
6.1 Arvioinnin kohteet	19
6.2 Osaamisen tunnustaminen ja hyväksilukeminen	20
7 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT	20

7.1	Yleisen oppimäärän päättötodistus.....	20
7.2	Osallistumistodistus.....	21
8	TAUSTAA OPETUSSUUNNITELMATYÖLLE	22
8.1	Taiteen perusopetus (TPO)	22
8.2	Taiteen perusopetuksen järjestäminen	22
9	TAITEEN PERUSOPETUS JA TAITEENALAKOHTAISET OPETUSSUUNNITELMAT JOENSUUSSA	23
9.1	Yleisen ja laajan oppimäärän taiteenalat	23
9.2	Opetussuunnitelmien laatiminen.....	24
9.2.1	Opetussuunnitelmat 2018	24
9.2.2	Opetussuunnitelmien päivittäminen 2021	25

1 TAITO POHJOIS-KARJALA RY: KÄSITYÖN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Joensuussa taiteen perusopetusta käsityön alalla antaa Taito Pohjois-Karjala ry:n Taito käsityökoulu Kässä. Lasten käsityöpajatoimintaa on yhdistyksessä ollut vuoden 1991 syksystä lähtien, ja vuoden 1993 syksystä lähtien opetus on ollut taiteen perusopetuksen mukaista. Taito Pohjois-Karjala ry on Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry:n jäsenjärjestö.

Taito Pohjois-Karjala ry noudattaa taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia, jotka ovat

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2017:11a. (Opetushallitus)
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma

1.1 Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on suomalaisen käsityön edistäminen kulttuurina, taitona ja elinkeinona. Taito käsityökoulu Kässä noudattaa Taito ry järjestön toiminta-ajatusta. Tavoitteena on oman taiteenalan ominaisen, aktiivisen ja pitkäjänteisen itsenäisen työskentelyn mahdollistamisen lisäksi luoda edellytyksiä osaamisen kehittämiseen eri taiteiden välillä ja yhteistyöhön muiden kanssa.

1.2 Arvot

Taito Pohjois-Karjala ry:n arvoja ovat:

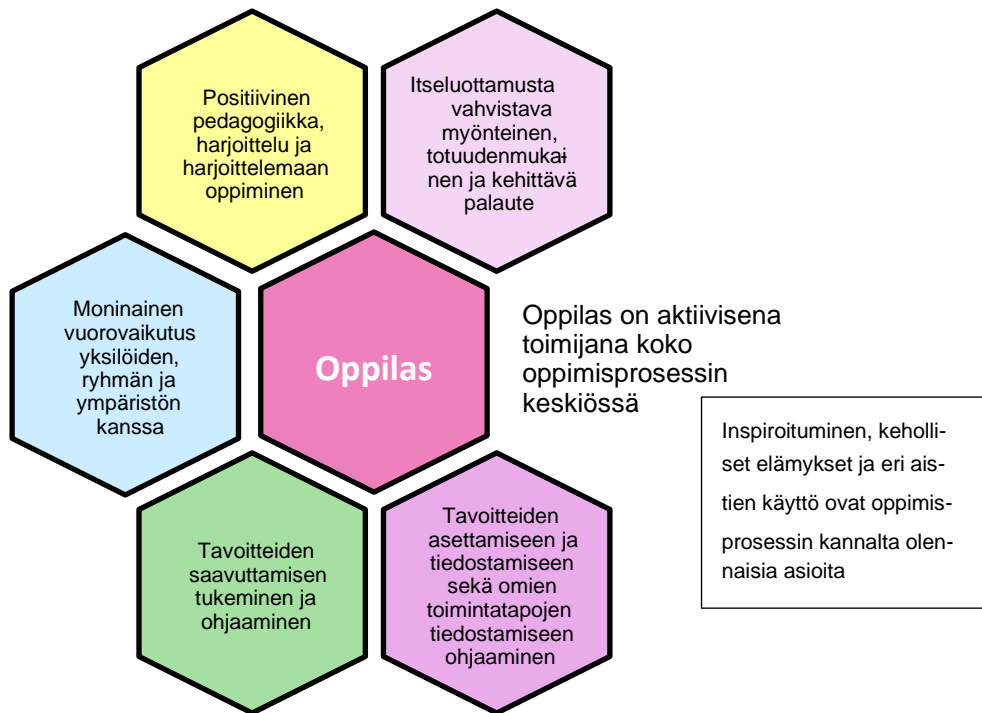
- luovuus
- taito
- yrittäjäyys ja
- kestävä kehitys,

jotka ovat myös Kässän arvoja. Kässän tehtävänä on antaa lain (633/1998) ja asetuksen (813/1998) määrittelemää opetusta. Opetuskielenä on suomi.

1.3 Oppimiskäsitys

Opetuksen keskiössä on oppimiskäsitys, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Häntä ohjataan asettamaan tavoitteita sekä toimimaan tavoitteiden suuntaisesti niin itsenäisesti kuin yhteistyössä muiden kanssa. Oppiminen tapahtuu moninaisessa vuorovaikutuksessa yksilöiden, ryhmän ja ympäristön kanssa. Positiivinen pedagogiikka, harjoittelu ja harjoitteluun oppiminen tukevat monipuolisen, myönteisen, totuudenmukaisen ja kehittävän palautteen antamisen kautta myönteisten tunnekokemusten sekä oppimisen ilon syntymistä ja vahvistavat oppilaan itseluottamusta. Positiivisen pedagogiikan peruslähtökohtana on, että opetuksessa keskitytään oppilaan tai oppimisen virheiden etsimisen sijaan vahvuuksiin. Jokainen itsessään on ainutlaatuinen.

Kuvio oppimiskäsityksestä:

Inspiroituminen, keholliset elämykset ja eri aistien käyttö ovat oppimisprosessin kannalta olennaisia asioita. Oppilasta ohjataan tiedostamaan omia toimintatapojaan sekä ymmärtämään omia kokemuksiaan ja käyttämään näitä kehittääkseen omaa oppimistaan. Oppiminen on kulttuurista osallisuutta ja hyvinvointia edistävää yksilöllisen oppimisen sekä yhteisöllisten tietojen ja taitojen rakentamista.

1.4 Työtavat

Käsityössä tutustutaan erilaisiin ilmiöihin elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimaan ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävä kehityksen ja kiertotalouden periaatteet. Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä.

1.5 Toimintakulttuuri ja oppimisympäristö

Toimintakulttuurin ja opiskeluympäristön tavoitteina on, että ne tukevat oppilaan kasvua ja oppimista sekä antavat hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiihirtään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus asettaa omia tavoitteita, ja häntä tulee kannustaa työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja sekä kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun.

Opiskeluympäristössä otetaan huomioon, että käsityöalalla työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä. Hyvä opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen.

1.6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Yhteistyö oppilaan vanhempien kanssa on tärkeää, jotta vanhemmat voivat tukea lapsensa käsityön opetusta. Vanhempia kutsutaan mukaan näyttelyiden avajaisiin ja esityksiin. Kässä tekee yhteistyötä toimintapaikkakuntiansa muiden taiteen perusopetusta tarjoavien tahojen kanssa sekä Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito Ry:n toimijoiden kanssa.

1.7 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Koulutuksen järjestäjä arvioi Kässä antamaa opetusta ja sen vaikuttavuutta. Arvioinnin tarkoituksena on tukea opetuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Opetusta arvioidaan ja kehitetään käsityökoulun henkilökunnalta, oppilailta, heidän vanhemmiltaan ja yhteistyötahoilta saatujen palautteiden perusteella. Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin [Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)]. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

2 KÄSITYÖN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Käsityön yleisen oppimäärän opintojen tarkoituksena on tarjota oppilaalle käsityön perustaidot. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä. Opintojen tavoitteena on tarjota kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta kannustaen ideoimaan ja rakentamaan uutta.

Seuraavassa kuviossa on esitetty yleisen oppimäärän tehtävät:

Käsityön opinnot luovat edellytyksiä myönteiselle suhtautumiselle käsityöhön ja ohjaavat pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Opinnot tukevat oppilaan kasvua ja itsetuntemusta innostaen kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja sekä käyttämään turvallisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja työskentelyvälineitä. Opinnot auttavat oppilasta näkemään käsityön monitieteisenä ilmiönä ja tukevat oppilasta elinikäiseen käsityön, muotoilun ja kulttuurin harrastamiseen. Oppilasta kannustetaan arvostamaan sekä omia että toisten käsitöitä.

Käsityön opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa työskentelyssä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön taiteiden ja tieteiden välisiä yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia

oivalluksia. Opinnot luovat perustaa osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää asetuvalla käsityöharrastukselle. Oppilaan kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla pohtimaan käsityöläisyyden ja käsillä tekemisen merkityksiä sekä tutustumaan paikalliskulttuuriin.

3 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa, että oppilas saa suoritusmerkinnän opintokokonaisuudesta, kun hän on saavuttanut opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet ja suorittanut sen sisällöt.

Käsityötaiteen yleisen oppimäärän opinnot koostuvat yhteisistä opinnoista (300 tuntia) ja teemaopinnoista (200 tuntia).

Seuraavassa taulukossa esitetään yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus ja rakenne:

Varhaisiän käsityökasvatus					
KÄSITYÖN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN LASKENNALLINEN LAAJUUS JA RAKENNE					
Yhteiset opinnot 300 tuntia					
Opintovuosi	Pukeutuminen	Esine- ja tekstiiliympäristöt	Palveluympäristöt	Rakennetut luonnonympäristöt	Taiteidenväliset opinnot / itsenäinen työskentely / päättötyö / portfolio / projektit
1			60		15
2			60		15
3			60		15
4			60		15
Teemaopinnot 200 tuntia					
Opintovuosi	Pukeutuminen	Esine- ja tekstiiliympäristöt	Palveluympäristöt	Rakennetut luonnonympäristöt	Taiteidenväliset opinnot / itsenäinen työskentely / päättötyö / portfolio / projektit
5			80		20
6			80		20
Yhteensä 500					
YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPINTOJEN PÄÄTTÖTODISTUS					

Yhteiset ja teemaopinnot koostuvat opintokokonaisuuksista, jotka ovat:

- Pukeutuminen
- Esine- ja tekstiiliympäristöt
- Palveluympäristöt sekä
- Rakennetut ja luonnonympäristöt.

Opintoihin voi lisäksi sisällyttää taiteidenvälisiä opintoja, itsenäistä työskentelyä, portfolion, päättötyön ja projekteja.

Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Opiskelijalla on mahdollisuus valita opintoja oman kiinnostuksensa mukaisesti, jos se on kokonaisuuden kannalta mahdollista ja toteuttavissa.

Oppilaan tulee suorittaa jokaisesta opintokokonaisuudesta vähintään kaksi (2) opintojaksoa. Kukin opintokokonaisuus muodostuu yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksojen mukaan. Yhden opintojakson pituus on 10–30 oppituntia.

Opettaja seuraa vuosittain, että jokaisesta opintokokonaisuudesta tulee riittävä määrä opintoja.

3.1 Varhaisiän käsityökasvatus

Varhaisiän käsityökasvatuksessa oppiminen tapahtuu havainnoinnin, leikin, elämysten ja tulkinnan kautta. Lähestymistapa on toiminnallinen ja elämyksellinen, luovuutta ja osallisuutta edistävä. Opetus tukee vuorovaikutuksen kehittymistä ja minäkuvan muodostumista.

Opinnoissa harjoitellaan vuorovaikutustaitojen kehittymistä, toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja sekä omaan työhön keskittymistä. Lasta ohjataan ja innostetaan erilaisten taitojen, materiaalien, tekniikoiden ja välineiden turvalliseen käyttöön. Toiminta ja tekeminen rakentuvat kulttuuri- ja taideilmiöille sekä oppilaan omakohtaisille kokemuksille. Opinnot muodostavat pohjaa myöhempisiin opintoihin.

Seuraavassa taulukossa esitetään varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteet ja sisällöt:

Varhaisiän käsityökasvatus Tavoitteet ja sisällöt:
<ul style="list-style-type: none">- Lasta tutustutetaan lähiympäristöön havainnoinnin, ihmettelyn, leikin, elämysten ja tulkinnan kautta- Lähestymistapa on toiminnallinen ja elämyksellinen, luovuutta ja osallisuutta edistävä- Lasta rohkaistaan erilaisten taitojen, materiaalien, tekniikoiden ja välineiden turvalliseen käyttöön- Lasta kannustetaan toisten huomioimiseen, ryhmätyötaitoihin ja keskittymään omaan työskentelyyn

3.2 Käsityön yhteiset opinnot

Käsityön yhteisissä opinnoissa oppilas tutustuu käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun. Opinnoissa tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on tarjota opiskelijalle käsityön perustaidot. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tuotetaan yksin ja yhdessä tuotteita, teoksia ja palveluita niin omaan käyttöön kuin toisillekin. Materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä.

Opetuksessa kiinnitetään huomiota eettisyyteen, ekologisuuteen ja esteettisyyteen.

3.3 Yhteisten opintojen tavoitteet ja sisällöt

Yhteisten opintojen opetuksen tavoitteet ja sisällöt esitetään tässä ensin taulukkomuodossa ja sitten tekstinä. Opintokokonaisuuksien keskeiset sisällöt avataan seuraavassa luvussa.

KÄSITYÖN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN YHTEISET OPINNOT 300 tuntia			
<i>Opetuksen tavoitteet:</i>			
<i>Taidot ja muotoilu</i>	<i>Yhteiskunta ja kulttuuri</i>	<i>Taiteiden ja tieteiden välisyys</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - Tukea ja rohkaista kädentaitojen harjoitteluun sekä omien tavoitteiden asettamiseen ja niiden saavuttamiseen - kannustaa arjen elinympäristöstään nousevien tarpeiden havainnointiin - herättää innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen - rohkaista materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön - ohjata ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien sekä -järjestyksen yhteys lopputulokseen - ohjata välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön. 	<ul style="list-style-type: none"> - Innostaa aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi - tuoda näkyväksi oppilaan ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista - rohkaista pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsityössä - auttaa näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä - kannustaa pohtimaan käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta - auttaa ymmärtämään käsityöryhtäjäyden perinteitä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjata hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä - kannustaa pohtimaan toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta - innostaa kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun. 	
<i>Keskeiset sisällöt:</i>			
<i>Pukeutuminen</i>	<i>Esine- ja tekstiiliympäristöt</i>	<i>Palveluympäristöt</i>	<i>Rakennetut luonnonympäristöt</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Aihetta tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetuksessa aihetta tarkastellaan asuminen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilu, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetuksessa tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aihetta tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmasta.

Opetuksessa on kolme tavoitealuetta, joiden tavoitteet ovat:

Taidot ja muotoilu

- tukea ja rohkaista kädentaitojen harjoitteluun sekä omien tavoitteiden asettamiseen ja niiden saavuttamiseen
- kannustaa arjen elinympäristöstään nousevien tarpeiden havainnointiin
- herättää innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- rohkaista materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- ohjata ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien sekä -järjestyksen yhteys lopputulokseen
- ohjata välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön.

Yhteiskunta ja kulttuuri:

- innostaa aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi
- tuoda näkyväksi oppilaan ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- rohkaista pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsityössä
- auttaa näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- kannustaa pohtimaan käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- auttaa ymmärtämään käsityöyrittäjyyden perinteitä

Taiteiden- ja tieteidenvälisyys:

- ohjata hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
- kannustaa pohtimaan toimintaansa kestäväen kehityksen näkökulmasta
- innostaa kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun

3.4 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Yhteisten opintokokonaisuuksien sisällöt esitellään seuraavassa taulukossa ja seuraavissa luvuissa:

Käsityön yleisen oppimäärän yhteisten opintojen opintokokonaisuudet:			
Pukeutuminen	Esine- ja tekstiiliympäristöt	Palveluympäristöt	Rakennetut luonnonympäristöt
1. Identiteetin muodostuminen (ikäkaudet, heimot, alakulttuurit, scifi) 2. Yhteisöön kuuluminen (pukeutuminen tunnuksena, symbolit, perinteet) 3. Vaatetusteknologia (laitekannat, materiaalien ominaisuudet) 4. Muoti-ilmiöt (ilmiöiden synty, trendit, trenditeollisuus, kaupallisuus) 5. Fysiologia (ihmisen mittasuhteet, mittaaminen, eri-ikäiset ihmiset) 6. Eri kulttuurit (Etniset, suomalaiset heimot, eri genret) +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	1. Asuminen (sisustus, värit, valo, mittakaava) 2. Toiminnallisuus (fysiologian rajoitukset, fyysisen lait, liike ja vauhti) 3. Teknologia (mekaniikka, robotiikka, elektroniikka) 4. Muotoilu (muotoilun historia ja lainalaisuudet, muotoiluprosessit) 5. Muoti-ilmiöt (historia, eri aikakaudet, tyyli-suunnat, muodin suurnimet) 6. Eri kulttuurit (etniset, suomalaiset heimot, eri genret) +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	1. Hyvinvointi (hyvinvoinnin perusteet, hyvinvointi subjektiivisena kokemuksena, rentouttava tekeminen) 2. Kokemuksellisuus (yllätyksellisyys, moniaistisuus) 3. Asiakslähtöisyys (asiakkaan tarpeet, asiakas suunnittelukumppanina, palvelumuotoilu) 4. Yrittäjyys (hinnoittelu, hintaan vaikuttavat tekijät, markkinointi, asiakaskunta) +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	1. Osallisuus (yksilö/ryhmät, joukkoistaminen) 2. Yhteisöllisyys (ryhmät, kaupunkirakenteet, koostamispaidat) 3. Hyvinvointi (ihmisen kokoinen arkkitehtuuri, melu ja äänet, valaistus, turvallisuus) 4. Viihtyminen (asuinympäristötilat, liikenne, aika) +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys

3.4.1 Pukeutuminen

Aihetta tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmasta.

- Identiteetin muodostuminen (ikäkaudet, heimot, alakulttuurit, scifi)
- Yhteisöön kuuluminen (pukeutuminen tunnuksena, symbolit, perinteet)
- Vaatetusteknologia (laitekannat, materiaalien ominaisuudet)
- Muoti-ilmiöt (ilmiöiden synty, trendit, trenditeollisuus, kaupallisuus)
- Fysiologia (ihmisen mittasuhteet, mittaaminen, eri-ikäiset ihmiset)
- Eri kulttuurit (Etniset, suomalaiset heimot, eri genret)

3.4.2 Esine- ja tekstiiliympäristöt

Opetuksessa aihetta tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilu, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmasta.

- Asuminen (sisustus, värit, valo, mittakaava)
- Toiminnallisuus (fysiologian rajoitukset, fysiikan lait, liike ja vauhti)
- Teknologia (mekaniikka, robotiikka, elektroniikka)
- Muotoilu (muotoilun historia ja lainalaisuudet, muotoiluprosessit)
- Muoti-ilmiöt (historia, eri aikakaudet, tyyliuunnat, muodin suurnimet)
- Eri kulttuurit (etniset, suomalaiset heimot, eri genret)

3.4.3 Palveluympäristöt

Opetuksessa tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

- Hyvinvointi (hyvinvoinnin perusteet, hyvinvointi subjektiivisena kokemuksena, rentouttava tekeminen)
- Kokemuksellisuus (yllätyksellisyys, moniaistisuus)
- Asiakaslähtöisyys (asiakkaan tarpeet, asiakas suunnittelukumppanina, palvelumuotoilu)
- Yrittäjyys (hinnoittelu, hintaan vaikuttavat tekijät, markkinointi, asiakaskunta)

3.4.4 Rakennetut luonnonympäristöt

Aihetta tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmasta.

- Osallisuus (yksilö/ryhmät, joukkoistaminen)
- Yhteisöllisyys (ryhmät, kaupunkirakenteet, kohtaamispaikat)
- Hyvinvointi (ihmisen kokoinen arkkitehtuuri, melu ja äänet, valaistus, turvallisuus)
- Viihtyminen (asuinympäristötilat, liikenne, aika)

3.5 Käsityön teemaopinnot

Käsityön teemaopinnoissa syvennetään yhteisissä opinnoissa hankittuja taitoja. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Opinnoissa tuotetaan yksin ja yhdessä tuotteita, palveluita ja teoksia omaan käyttöön ja toisille. Käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset ilmaisun välineinä toimivat materiaalit ja tekniikat luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Opetuksessa korostuu osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi. Teknologiaa tulkitaan ilmaisun välineenä. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Opetuksessa kiinnitetään huomiota eettisyyteen, ekologisuuteen ja esteettisyyteen.

3.6 Teemaopintojen tavoitteet ja sisällöt

Teemaopintojen opetuksen tavoitealueet ja tavoitteet ovat:

Taidot ja muotoilu:

- ohjata ja tukea syventämään kädentaitoja
- rohkaista syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta
- kannustaa havainnoimaan ympäristöä ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- kehittää kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä omassa työskentelyssä

Yhteiskunta ja kulttuuri:

- rohkaista syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- ohjata pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa
- kannustaa tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen

Taiteiden- ja tieteidenvälisyys:

- ohjata ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa hyödyntämään kestävä kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- innostaa yhteisölliseen kekseliäisyyteen
- rohkaista visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi

Teemaopintojen keskeiset sisällöt ja opintokokonaisuudet esitetään seuraavassa taulukossa ja seuraavassa luvussa.

KÄSITYÖN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN TEEMAOPINNOT 200 tuntia

Opetuksen tavoitteet:

<i>Taidot ja muotoilu</i>	<i>Yhteiskunta ja kulttuuri</i>	<i>Taiteiden ja tieteiden välisyys</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Ohjata ja tukea syventämään kädentaitoja - rohkaista syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta - kannustaa havainnoimaan ympäristöä ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja - vahvistaa oppilaan omaa ilmaisu- ja taidoilla - kehittää kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä omassa työskentelyssä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rohkaista syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti - ohjata pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön - kannustaa osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen - ohjata ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin - auttaa tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa - kannustaa tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityörittäjyyteen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjata ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä - kannustaa hyödyntämään kestävän kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan - innostaa yhteisölliseen kekseliäisyyteen - rohkaista visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi.

Keskeiset sisällöt:

<i>Pukeutuminen</i>	<i>Esine- ja tekstiiliympäristöt</i>	<i>Palveluympäristöt</i>	<i>Rakennetut luonnonympäristöt</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Aihetta tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetuksessa aihetta tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilu, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetuksessa tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aihetta tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmasta.

Opintokokonaisuudet:

<i>Pukeutuminen</i>	<i>Esine- ja tekstiiliympäristöt</i>	<i>Palveluympäristöt</i>	<i>Rakennetut luonnonympäristöt</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Identiteetin muodostuminen 2. Yhteisöön kuuluminen 3. Vaatetusteknologia 4. Muoti-ilmiöt 5. Fysiologia 6. Eri kulttuurit <p>+3E: Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asuminen 2. Toiminnallisuus 3. Teknologia 4. Muotoilu 5. Muoti-ilmiöt 6. Eri kulttuurit <p>+3E: Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hyvinvointi 2. Kokemuksellisuus 3. Asiakaslähtöisyys 4. Yrittäjyys <p>+3E: Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osallisuus 2. Yhteisöllisyys 3. Hyvinvointi 4. Viihtyminen <p>+3E: Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>

3.7 Teemaopintojen opintokokonaisuudet

3.7.1 Pukeutuminen

Aihetta tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaateusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmasta.

- Identiteetin muodostuminen
- Yhteisöön kuuluminen
- Vaateusteknologia
- Muoti-ilmiöt
- Fysiologia
- Eri kulttuurit

Esimerkki opintokokonaisuuteen suunniteltavasta opintojaksosta:

Kirjavat huivit 15 oppituntia

Tavoitteet: Innostaa oppilasta näkemään käsityö globaalina toimintana ja elävänä kulttuuriperintönä.

Tehtävä: Oman huivin suunnittelu

Materiaalit: Silkki, ohuet puuvillat

Tekniikat: Värjäys

Arviointi: Vertaisarviointi / kirje kaverille

3.7.2 Esine- ja tekstiiliympäristöt

Opetuksessa aihetta tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilu, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmasta.

- Asuminen
- Toiminnallisuus
- Teknologia
- Muotoilu
- Muoti-ilmiöt
- Eri kulttuurit

Esimerkki opintokokonaisuuteen suunniteltavasta opintojaksosta:

Eteinen kodin käyntikorttina 30 oppituntia

Tavoitteet: Rohkaista oppilasta havainnoimaan, pohtimaan sekä ratkaisemaan ohjatusti arjen ja ympäristön ongelmia.

Tehtävä: Suunnitella ja valmistaa säilytin

Materiaalit: Oppilaan suunnitelman mukaan

Tekniikat: Oppilaan suunnitelman mukaan

Arviointi: Kirjallinen palaute

3.7.3 Palveluympäristöt

Opetuksessa tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

- Hyvinvointi
- Kokemuksellisuus
- Asiakaslähtöisyys
- Yrittäjyys

Esimerkki opintokokonaisuuteen suunniteltavasta opintojaksosta:

Joulunaikaa vanhainkodissa 10 oppituntia

Tavoitteet: Kannustaa oppilasta nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa ja toisten käsityötä sekä ymmärtää asiakaslähtöisyyden merkitys työpajan suunnittelussa.

Tehtävä: Työpajan suunnittelun palvelukotiin

Materiaalit: Ryhmän suunnitelman mukaan

Tekniikat: Ryhmän suunnitelman mukaan

Arviointi: Ryhmäkeskustelu

3.7.4 Rakennetut luonnonympäristöt

Aihetta tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmasta.

- Osallisuus
- Yhteisöllisyys
- Hyvinvointi
- Viihtyminen

Esimerkki opintokokonaisuuteen suunniteltavasta opintojaksosta:

Oma pesä 20 oppituntia

Tavoitteet: Kannustaa oppilasta innovatiivisuuteen, rohkaista taiteiden väliin vuoropuheluun ja tuottaa viihtymiseen liittyvää kokemusperäistä tietoa.

Tehtävä: Suunnitella pienoismalli omasta viihtyisästä pesästä

Materiaalit: Kierrätysromu

Tekniikat: Sekatekniikka

Arviointi: Arviointikeskustelu

Seuraavassa taulukossa on lisää esimerkkejä vuosittain suunniteltavista opintojaksoista:

<i>Esimerkkejä vuosittain suunniteltavista teemaopintojen opintojaksoista</i>			
<i>Pukeutuminen</i>	<i>Esine- ja tekstiiliympäristöt</i>	<i>Palveluympäristöt</i>	<i>Rakennetut luonnonympäristöt</i>
<p>Esimerkki: Kirjavat huivit 15 oppituntia Tavoitteet: Innostaa oppilasta näkemään käsityö globaalina toimintana ja elävänä kulttuuriperintönä. Tehtävä: Oman huivin suunnittelu Materiaalit: Silkki, ohuet puuvillat Tekniikat: Värjäys Arviointi: Vertaisarviointi / kirje kaverrille</p>	<p>Esimerkki: Eteinen kodin käyntikorttina 30 oppituntia Tavoitteet: Rohkaista oppilasta havainnoimaan, pohdimaan sekä ratkaisemaan ohjatusti arjen ja ympäristön ongelmia. Tehtävä: Suunnitella ja valmistaa säilytin Materiaalit: Oppilaan suunnitelman mukaan Tekniikat: Oppilaan suunnitelman mukaan Arviointi: Kirjallinen palaute</p>	<p>Esimerkki: Joulunaikaa vanhainkodissa 10 oppituntia Tavoitteet: Kannustaa oppilasta nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa ja toisten käsityötä sekä ymmärtää asiakaslähtöisyyden merkitys työpajan suunnittelussa. Tehtävä: Työpajan suunnittelun palvelukotiin Materiaalit: Ryhmän suunnitelman mukaan Tekniikat: Ryhmän suunnitelman mukaan Arviointi: Ryhmäkeskustelu</p>	<p>Esimerkki: Oma pesä 20 oppituntia Tavoitteet: Kannustaa oppilasta innovatiivisuuteen, rohkaista taiteiden väliseen vuoropuheluun ja tuottaa viihtymiseen liittyvää kokemuseräistä tietoa. Tehtävä: Suunnitella pienoismalli omasta viihtyisästä pesästä Materiaalit: Kierätysromu Tekniikat: Sekatekniikka Arviointi: Arviointikeskustelu</p>

3.8 Aikuisten käsityön opetus

Aikuisten käsityön opetuksessa noudatetaan käsityön yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opetuksen tavoitteena on kehittää omaa ilmaisutapaa, muotoiluajattelua ja taiteellista työskentelyä. Opetuksessa huomioidaan aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus sekä aiempi osaaminen. Tavoitteena on oppilaan opintojen syventäminen itseään kiinnostaviin sisältöihin.

Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnisteleminen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja. Opinnot antavat valmiuksia opittujen taitojen hyödyntämiseen omassa työssä, harrastuksissa, elinikäisessä oppimisessa ja yritystoiminnassa.

4 OPPILAAXI OTTAMISEN PERIAATTEET KÄSITYÖN OPE- TUKSESSA

Uusien oppilaiden haku-aika on touko-elokuussa. Oppilaaksi voi hakea myös kesken lukuvuoden. Jos hakijoita on enemmän, kuin avoimia oppilaspaikkoja, uudet oppilaat arvotaan hakijoiden keskuudesta. Ilman oppilaspaikkaa jääneet ovat varasijoilla yhden lukuvuoden ajan. Aiemmin opiskelleet oppilaat ovat etusijalla oppilaspaikkoja jaettaessa. Oppilas voi pitää välivuoden opinnoista, mutta hänen tulee ilmoittaa paluustaan opettajalle ennen hakuajan alkamista. Ryhmäkoko on 6–15 henkilöä. Mikäli uusia aloittavia oppilaita on vähemmän kuin kuusi, oppilaat pyritään sijoittamaan jo olemassa oleviin ryhmiin huomioiden oppilaan ikä ja taidot.

Oppilasmaksut määritellään vuosittain. Käytetyistä materiaaleista peritään erillinen materiaalmaksu. Vapaaoppilaspaikkoja Kässässä ei ole. Oppilaspaikan menettää, jos lukukausi- ja materiaalmaksuja ei ole maksettu ennen seuraavan lukukauden alkua.

5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Opintoja voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppimäärä oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Yksilöllistämisen tarkoituksena on tarjota kaikille yhdenvertainen mahdollisuus taiteen perusopetukseen osallistumiseen. Yksilöllistämisestä keskustellaan opettajan kanssa ennen opintojen aloittamista.

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista. Arviointi on kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Oppilasta kannustetaan osaamisen kehittämiseen, soveltamiseen ja näyttämiseen.

Arviointimenetelmät valitaan käytettyihin opetusmenetelmiin soveltuviksi ja tavoitteiden saavuttamista ja oppimista tukeviksi. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppilas saa jatkuvaa sanallista palautetta opinnoistaan. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistetaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

6.1 Arvioinnin kohteet

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat

- Taidot ja muotoilu
- Yhteiskunta ja kulttuuri sekä
- Taiteiden- ja tieteidenvälisyys

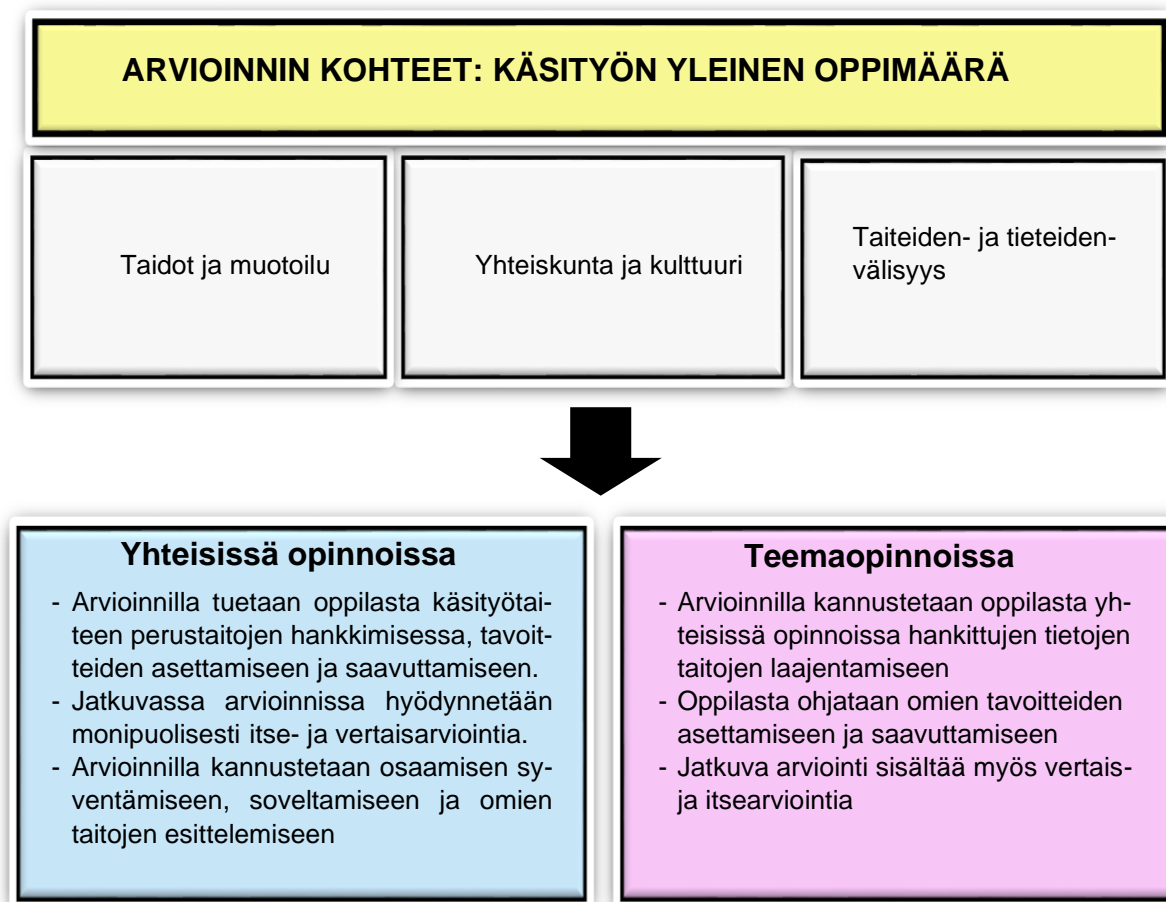
Arviointi yhteisissä opinnoissa:

Arvioinnilla tuetaan oppilasta käsityötaiteen perustaitojen hankkimisessa, tavoitteiden asettamiseen ja saavuttamiseen. Jatkuvassa arvioinnissa hyödynnetään monipuolisesti itse- ja vertaisarviointia. Arvioinnilla kannustetaan osaamisen syventämiseen, soveltamiseen ja omien taitojen esittelemiseen

Arviointi teemaopinnoissa:

Arvioinnilla kannustetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankittujen tietojen taitojen laajentamiseen. Oppilasta ohjataan omien tavoitteiden asettamiseen ja saavuttamiseen. Jatkuva arviointi sisältää myös vertais- ja itsearviointia.

Arvioinnin kohteet yleisessä oppimäärässä esitetään seuraavassa kuviossa:

6.2 Osaamisen tunnustaminen ja hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu. Hyväksilukemisesta päättää opettaja yhdessä rehtorin kanssa.

7 TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus käsityön alalta, kun hän on suorittanut kaikki yleisen oppimäärän opinnot sisältäen sekä yhteiset että teemaopinnot.

7.1 Yleisen oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksesta tulee todistuksen nimen lisäksi ilmetä:

- tiedot koulutuksen järjestäjästä (Joensuun kaupunki)
- taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset ja teemaopinnot sisältäen kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kaupunki taiteen perusopetuksen järjestäjänä hankkii taiteen perusopetusta yhdistykseltä tai joltakin muulta organisaatiolta, tulee todistukseen merkitä päivämäärä, jolloin kaupunki koulutuksen järjestäjänä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, jonka mukaan koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman (2017) perusteiden mukaisesti

Päättötodistus voi sisältää liitteitä, esimerkiksi aikaisempia todistuksia, joiden perusteella oppilas on saanut hyväksi lukuja aikaisemmista opinnoistaan.

7.2 Osallistumistodistus

Oppilas on oikeutettu saamaan osallistumistodistuksen suorittamistaan yleisen oppimäärän opinnoista silloin, kun hänellä ei ole oikeutta saada suorittamistaan opinnoista päättötodistusta. Oppilaalle annetaan osallistumistodistus myös pyydettyäessä, esimerkiksi opintojen keskeytyessä tai jos hän muusta syystä sitä tarvitsee. Todistus voi sisältää liitteitä.

8 TAUSTAA OPETUSSUUNNITELMATYÖLLE

8.1 Taiteen perusopetus (TPO)

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta, jonka tehtävänä on tarjota oppilaalle mahdollisuuksia pitkäjänteiseen ja päämäärätietoiseen omien kiinnostusten mukaiseen eri taiteenalojen opiskeluun. Taiteen perusopetusta antavat kullekin taiteenalalle erikoistuneet oppilaitokset ja toimijat. Opetuksen tarkoituksena on edistää oppilaan taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää valitulle taiteenalalle ominaista osaamista antaen valmiuksia hakeutua kyseisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaan identiteetin kehittymistä, omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle, luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi sekä yhteistyölle muiden paikallisten, valtakunnallisten ja kansainvälisten taidekasvatusta antavien oppilaitosten kanssa.

Taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuksien kunnioitukselle. Opetuksessa edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Opetus perustuu käsitykseen, jonka mukaan jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas sekä yksilönä että yhteisön jäsenenä. Opetus tukee ihmisenä kasvamista kehittäen luovuutta ja ajattelun taitoja. Lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteenalakohtaiset esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat oppilasta pohtimaan elämässä esiintyviä merkityksellisiä ja arvokkaita asioita.

8.2 Taiteen perusopetuksen järjestäminen

Taiteen perusopetuksen järjestämisessä huomioitavia ohjausjärjestelmän osia ovat:

- Taiteen perusopetusta koskeva laki (633/1998) ja asetus (831/1998)
- Opetushallituksen määräykset taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista: yleinen oppimäärä OPH-2069-2017 ja laaja oppimäärä OPH-2068-2017
- Koulutuksen järjestäjän hyväksymät opetussuunnitelmat kultakin taiteenalalta

Opetushallitus on päättänyt uusista taiteen perusopetuksen (TPO) sekä yleisen että laajan oppimäärän perusteista 2017. Näiden perusteiden määräyksiä noudattaen koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä opetussuunnitelma kullekin taiteenalalle, jolla se antaa opetusta.

9 TAITEEN PERUSOPETUS JA TAITEENALAKOHTAISET OPE- TUSSUUNNITELMAT JOENSUUSSA

9.1 Yleisen ja laajan oppimäärän taiteenalat

Taiteen perusopetusta järjestetään Joensuussa

- yleisen oppimäärän mukaan
 - kuvataiteessa
 - käsityötaiteessa
 - sanataiteessa
 - teatteritaiteessa
 - tanssitaiteessa ja
 - sirkustaiteessa
- laajan oppimäärän mukaan
 - kuvataiteessa
 - musiikissa ja
 - tanssitaiteessa

Seuraavassa taulukossa esitetään yleisen ja laajan oppimäärän erot ja yhtäläisyydet:

YLEISEN JA LAAJAN OPPIMÄÄRÄN EROT JA YHTÄLÄISYYDET	
<p style="text-align: center;">YLEINEN OPPIMÄÄRÄ</p> <p style="text-align: center;">Laajuus 500 tuntia</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteiset opinnot 300 t: taiteenalan perustaitojen hankkiminen • teemaopinnot 200 t: yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen 	<p style="text-align: center;">LAAJA OPPIMÄÄRÄ</p> <p style="text-align: center;">Laajuus 1300 tuntia</p> <ul style="list-style-type: none"> • perusopinnot 800 t: taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen • syventävät opinnot 500 t: opintomahdollisuuksien laajentaminen ja painottaminen, lopputyö • sekä perus- että syventäviin opintoihin mahdollista sisällyttää keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia • todistuksissa on sanallinen arvio oppilaan suorituksista
<p style="text-align: center;">MOLEMMILLE YHTEISTÄ</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppitunnin laskennallinen laajuus 45 min • etenemismahdollisuus tasolta toiselle • jatkuva arviointi ja todistus • osaamisen tunnistaminen ja hyväksi lukeminen • yksilöllisten oppimistarpeiden ja valmiuksien huomioiminen • oppimäärän yksilöllistämismahdollisuus • koulutuksen järjestäjä määrittää opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laajuuden • laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta • taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille • mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään OPSISSA 	

9.2 Opetussuunnitelmien laatiminen

Joensuun kaupungissa taiteen perusopetusta järjestävät Joensuun seudun kansalaisopiston ja Joensuun konservatorion lisäksi sopimussuhteisesti muut toimijat. Opetushallituksen määräyksen mukaisesti kaupunki koulutuksen järjestäjänä hyväksyy kunkin organisaation tai taiteenalan opetussuunnitelman sekä vastaa siitä, että taiteen perusopetuspalvelut järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaisesti.

Opetussuunnitelmat on laadittu Opetushallituksen määrittelemien linjausten mukaisesti yhteistyössä eri tahojen, kuten oppilaitosten opettajien ja eri taiteenalojen asiantuntijoiden kanssa.

Joensuun kaupunki koulutuksen järjestäjänä suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä siten, että opetussuunnitelmien mukaiset opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa sekä seuraa opetussuunnitelmien toteutumista ja kehittymistä kullakin taiteen- alalla, arvioi koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin (Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)).

Opetussuunnitelmatyön yhteydessä Joensuun kaupunki opetuksen järjestäjänä velvoittaa taiteen perusopetusta antavat organisaatiot laatimaan yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6:2 §:n mukaisen yhdenvertaisuussuunnitelman, joka sisältää tiedot tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi Joensuun kaupunki velvoittaa laatimaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014 5 a §) määrittelemän oppilaitoskohtaisen tasa-arvosuunnitelman. Joensuun kaupunki opetuksen järjestäjänä suosittaa oppilaitoksia tasa-arvosuunnitelman vuosittaiseen tarkasteluun, mutta samalla velvoittaa oppilaitoksia suunnitelman päivittämiseen vähintään kolmen vuoden välein. Tasa-arvosuunnitelma on laadittava yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa.

9.2.1 Opetussuunnitelmat 2018

Joensuun kaupungin taiteen perusopetusta antavat toimijat laativat uudet opetussuunnitelmat järjestämiltään taiteenaloilta ja ottivat ne käyttöön 1.8.2018 hyvinvointilautakunnan siivistys- ja vapaa-aikajaoston hyväksynnällä. Ennen 1.8.2018 opintonsa aloittaneilla oli oikeus suorittaa opintoja vanhan, vuoden 2002/2005 opetussuunnitelman perusteisiin pohjautuvan opetussuunnitelman mukaisesti. Siirtymäajan loputtua 31.7.2021 kaikki oppilaat opiskelevat vuoden 2018 opetussuunnitelman ja sen päivityksen mukaisesti. Aikaisemmat opinnot on mahdollista saada hyväksiluettua.

Opetussuunnitelmien laatimisesta 2018 vastasi opetussuunnitelmakoordinaattori yhdessä ohjausryhmän kanssa.

Ohjausryhmä:

- OPS-koordinaattori Jertta Harinen
- Joensuun seudun kansalaisopiston rehtori Tero Väänänen
- Joensuun kaupungin kulttuurijohtaja Rebekka Pilppula
- Joensuun kaupungin kulttuurisihteeri Sari Suvanto
- Joensuun konservatorion va. rehtori Otto Korhonen

- Joensuun konservatorion vs. apulaisrehtori Anneli Hynninen

Opettajilla, oppilailla sekä heidän huoltajillaan oli mahdollisuus osallistua opetussuunnitelmien laatimiseen vastaamalla TPO-uudistuksesta laadittuun kyselyyn. Kyselystä saadut vastaukset huomioitiin suunnitelmia laadittaessa. Opetussuunnitelmia laadittaessa järjestettiin useita kaikkia taiteen perusopetusta järjestäviä toimijoita kokoavia keskusteluita ja työpajatapaamisia sekä osallistuttiin muun muassa TPO-liiton järjestämiin Luotsit-hankkeen tapaamisiin ja Kansalaisopistojen liiton (KOL) sekä Opetushallituksen (OPH) järjestämiin valtakunnallisiin koulutuksiin. Joensuun kaupunki toimi yhtenä koordinoijana valtakunnallisen mediataiteen yhteistyöryhmän kokoonpanon toteuttamisessa.

9.2.2 Opetussuunnitelmien päivittäminen 2021

Opetussuunnitelman laatiminen on jatkuva prosessi ja opetussuunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan. Siirtymäajan päätyminen oli luonteva ajankohta ensimmäiselle päivitykselle. Joensuun kaupungin kulttuuri- ja liikuntalautakunta on hyväksynyt päivitetyt opetussuunnitelmat 22.12.2021.

Opetussuunnitelmien päivitystyö on tehty Joensuun kaupungin taiteen perusopetuksen ohjausryhmässä. Ohjausryhmän kokoonpano on vuonna 2021:

- Anneli Hynninen, Joensuun kaupunki, konservatorio
- Kati Korhonen, Taito Pohjois-Karjala ry
- Otto Korhonen, Joensuun kaupunki, konservatorio (pj.)
- Suvi Laaninen, Joensuun seudun kansalaisopisto
- Nuppu Niemi-Henry, Joensuun Tanssiopistoyhdistys ry
- Tarja Puukko, Taito Pohjois-Karjala ry
- Sari Suvanto, Joensuun kaupunki, kulttuuripalvelut (siht.)
- Elina Turpeinen, Kuopion Tanssistudio Oy
- Elina Vaaherkumpu, Joensuun seudun kansalaisopisto
- Sonja Vänskä, Joensuun seudun kansalaisopisto

J • ENSUU

Taiteen perusopetusta eri taiteenaloilla Joensuussa antavat:

JOENSUUN SEUDUN
KANSALAIPOISTO

taïto POHJOIS-KARJALA

